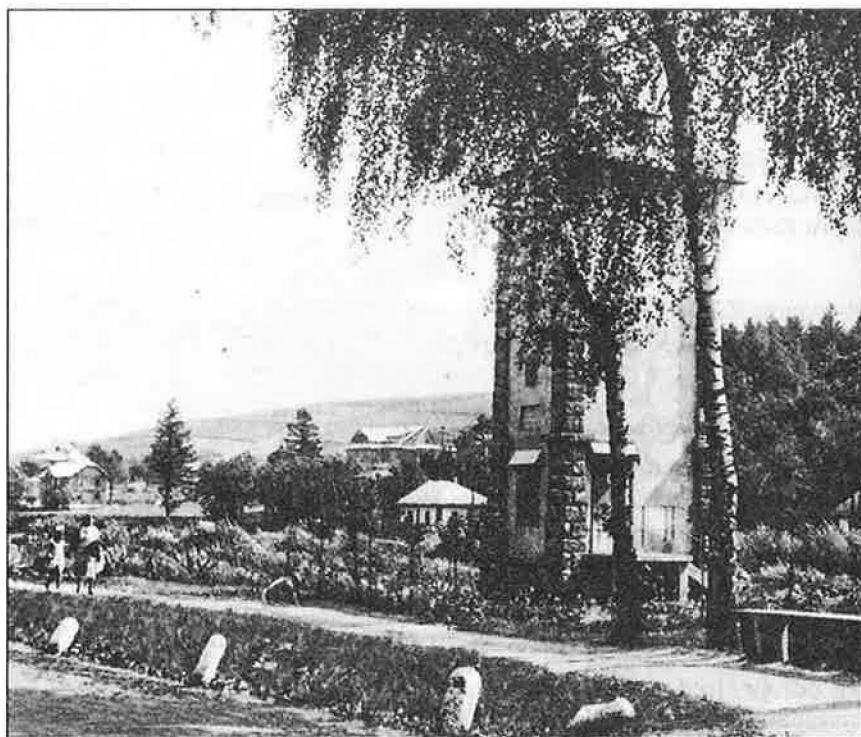

ROCZNIK

RYMANOWA ZDROJU

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ RYMANOWA ZDROJU

1998
TOM III

FOT-ART'94

Wojciech Krukar

NAZEWNICTWO TERENOWE OKOLIC RYMANOWA ZDROJU

Toponimia okolic Rymanowa Zdroju, stanowiąca integralny fragment specyficznej nomenklatury karpackiej, odznacza się dużym zróżnicowaniem wewnętrznym. Różnorodność ta jest przede wszystkim wypadkową historii osadnictwa regionu oraz odmiennej fizjografii jego części północnej (wyżynnej) i południowej (górskiej). Różniasty jest też wiek poszczególnych nazw, a także ich pochodzenie. Różne wreszcie były dzieje nazw po ostatniej wojnie.

Najpełniejszy obraz miejscowej toponimii istniał w latach trzydziestych, pół wieku temu, wraz z wysiedleniami ludności ukraińskiej poza wschodnią granicę Polski, uległ on, zwłaszcza w części południowo – wschodniej, znacznemu spustoszeniu.

Prezentowane poniżej dane onomastyczne, pochodzące wyłącznie z badań terenowych autora, są częścią szerszej dokumentacji toponomastycznej – kartograficznej, która od kilku lat prowadzona jest dla wycinka Beskidów między dolinami górnej Wisłoki a górnego Sanu.

W okolicy Rymanowa Zdroju nazwy zebrano drogą bezpośrednich wywiadów (Posada Górna, Głębokie, Rudawka Rymanowska, Deszno, Bałucianka, Królik Polski) oraz drogą korespondencji z dawnymi mieszkańcami tych stron, dziś rozproszonymi głównie na Tarnopolszczyźnie (Wołtuszcza, Tarnawka, Wisłoczek, Puławy, Królik Wołoski, Wólka).

Poniższy tekst nie wyczerpuje tematu. Obejmuje on tylko wybrane zagadnienia toponomastyki regionu, w ramach których nie było możliwości omówienia wszystkich zgromadzonych nazw.

Topograficzne, kulturowe, dzierzawcze...

Największe zastosowanie w klasyfikowaniu nazw ma tzw. podział znaczeniowy (semantyczny) W. Tarszyckiego (1946, s. 16). Typologie tę tworzy kilka nadrzędnych grup, z których w Beskidach najliczniejsze są tzw. nazwy topograficzne, kulturowe i dzierzawcze.

Nazwy topograficzne są z pochodzenia terminami topograficznymi oraz wyrazami w różny sposób okre-

ślającymi właściwości topo- i geograficzne terenu. Jest to najliczniejsza grupa nazw, która stanowi w Beskidach 60 – 65% ogółu nazewnictwa. Do często spotykanych karpackich terminów topograficznych, które z biegiem czasu stały się nazwami własnymi, w okolicy uzdrowiska należą:

1. *Dział* ‘grzbiet oddzielający dwie doliny lub dwie wieś’ (Stieber Z. 1948/49 s. 20), (Wołtuszcza);

2. *Szczob* ‘szczyt góry’ (Rieger J. 1987, s. 118), (Wołtuszcza, Zawoje, Puławy);

3. *Mogila* ‘góra, wzgórze’ (Rieger J. 1969, s. 105), (Posada Górna);

4. *Kiczera* ‘wzgórze wyrastające w bocznym grzbiecie lub wznoszące się samodzielnie’ (por. Hrabec Z. 1950, s. 40), (Głębokie, Puławy, Wisłoczek);

5. *Wierch* ‘góra’ (Królik Wołoski, Puławy, Tarnawka, Wisłoczek);

6. *Debry* (Debrze) ‘stromo zbocze doliny, teren trudny do przejścia, przepaść’ (Rieger J. 1995, s. 161), (Królik Wołoski, Rudawka Rymanowska, Puławy);

7. *Olzy* ‘przepaść’ (Rudnicki J. 1939, s. 33), (Rudawka Rymanowska, Sieniawa);

Przykładami nazw, które określają właściwości terenu są:

1. *Jawornik* ‘las jaworowy’ (Królik Polski, Królik Wołoski, Posada Górna, Wisłoczek – we wszystkich przypadkach chodzi o las na południe od górnego Wisłoczka);

2. *Jalecznik* ‘las jodłowy’ (Stieber Z. 1948/49, s. 32), (Deszno);

3. *Osiecznik, Osicznik* ‘las osikowy’ (Królik Polski);

4. *Ternie* ‘zarośla tarniny’ (Posada Górna);

5. *Czarne Błota* (Wólka) i *Młacznik* (Królik Polski) ‘teren bagnisty’;

6. *Połonek* – nazwa potoku na granicy Tarnawki i Rudawki, która oznacza ‘potok płynący przez płone, nieurodzajne pole’ (Rieger J. 1969, s. 127);

7. *Opolonki* ‘spalony las’ (Królik Polski);

8. *Czaszcz* ‘gąszcz’ (Stieber Z. 1948/49, s. 16), (Deszno);

Do położenia sygnowanego miejsca nawiązują nazwy typu:

1. *Średnie* (Królik Polski), *Średnia Góra* (Królik Polski, Posada Górna) 'pole, góra leżąca w środku, między innymi podobnymi obiektami' (Stieber 1948/49, s. 66);

2. *Blizne* od blizny, bliźni 'bliiski' (Lubaś W. 1962/63, s. 209), (Królik Polski);

3. *Zadnia Góra* od zadni 'tylny' (Królik Polski);

4. *Pierwsza Góra* (Posada Górna);

Do grupy nazw topograficznych zalicza się też bardzo liczne wyrażenia przyimkowe, np. *Pod Habzym* (Posada Górna), *Za Wierchem* (Wisłoczek), *Za Ścieżką* (Deszno) itp.

Drugą grupę stanowią tzw. nazwy kulturowe (17%), których treść ma związek z działalnością kulturalną człowieka. Z kilku gromad semantycznych, jakie można wyróżnić w tej grupie, najliczniejsze są toponimy związane z kulturą uprawową, np.:

1. *Czertiz* 'kawał uprawnej roli, zdobyty wskutek wyrąbania i wykarczowania lasu' (Stieber Z. 1948/49, s. 17), (Wólka);

2. *Pasika* 'miejsce, na którym wyrąbano las pod uprawę roli' (Rieger J. 1969, s. 120), (Puławy);

3. *Łaz*, *Łazy* i pokrewne, 'polana lub pole uprawiane w lesie, pierwotnie obszar wykarczowany' (Rieger J. 1987, s. 120), (Deszno, Puławy, Wołuszowa, Królik Polski i Wołoski, Wólka);

Miejsca, gdzie kiedyś wypalano węgiel drzewny, wskazują nazwy:

1. *Uhliska* por. łem. uhel 'węgiel' (Stieber Z. 1948/49, s. 94), (Bałucianka);

2. *Limerska* por. gwarowe limierz, tj. 'mielerz' (Stieber Z. 1948/49, s. 35), (Deszno).

Ciekawą podgrupę tworzą nazwy mówiące o dawnych, obecnie nie istniejących obiektach, np.

1. *Szałaszyska* 'miejsce, gdzie były kiedyś szałas' (Posada Górna);

2. *Patryja* – dwie nazwy sygnujące wierzchołki Kopy i Działa – nawiązują do dawnych wież triangulacyjnych na tych kulminacjach (por. Stieber Z. 1948/49, s. 54 – 55), (Bałucianka, Wołuszowa);

3. *Stajniska* – polana w dolinie Czarnego potoku, 'miejsce po stajniach' (Posada Górna);

4. *Biały Domek* – nazwa, położona w lesie pod Kopcem, jest śladem po dawnym budynku nafciarzy (Posada Górna);

5. *Hamry* – por. dawne hamry 'wielkie kuźnie' (Rieger J. 1995, s. 187), (Puławy);

6. *Karczmisko* 'miejsce, gdzie kiedyś była karczma' (Posada Górna).

Nazwy dzierżawcze (ok. 12%) mówią nam o przynależności danego miejsca do właściciela indywidualnego lub społecznego. Występują one albo samodzielnie, np.:

1. *Kuncakowa* w Króliku Polskim oznacza pole należące kiedyś do jakiegoś *Kuncaka²;

2. *Dziubówka* w Posadzie Górnej wskazuje część wsi, gdzie mieszkają (lub mieszkali) jakieś *Dziuby;

3. *Berdelówka* w Rymanowie Zdroju sygnuje fragment uzdrowiska zamieszkały przez Berdeli;

4. *Szorfówka* w Rymanowie Zdroju wskazuje pole, którego właścicielem był Szorf,

albo jako nazwy złożone, np. topograficzno–dzierżawcze lub kulturowo–dzierżawcze:

1. *Ziębowe Sośnie* to 'lasek sosnowy należący do Zięby' (Posada Górna);

2. *Woronowy Potok* 'potok należący do Wrony (Wrony)' (Królik Wołoski).

Stosunkowo świeżej daty są tzw. nazwy przeniesione, czyli dotyczące pierwotnie innych miejsc, nieraz bardzo odległych, jak *Szwecja* – popularne określenie Klimkówki koło Rymanowa czy *Palestyna* – część Sieniawy.

Są wreszcie nazwy, których pierwotne znaczenie skryła niepamięć, jak *Taba* – nazwa rzeki przepływającej przez Rymanów Zdrój, *Sadwar* – potok w Wisłoczku.

Dział czy Dił?

Pierwszą z tych nazw znajdziemy na mapach, drugą podają łemkowscy autochtoni z Wołuszowej i Deszna. Która z nich jest „prawidłowa”? Takie dylematy występują w Beskidzie Niskim na każdym kroku. Problem nie jest łatwy. Czy powinniśmy lansować nazwy używane od wieków przez miejscową ludność, która została wysiedlona z tych terenów po ostatniej wojnie, czy też te, którymi, jeśli nie od wieków, to od wielu dziesięcioleci posługuje się polska administracja, turyści?

Warto sobie uświadomić, że w tradycyjnym nazewnictwie terenowym Beskidu Niskiego znaczny jest udział nazw łemkowskich, które pod względem językowym mają charakter wschodniosłowiański (ukraiński).³ W dolinie Taboru na południe od Rymanowa Zdroju, zgodnie z rozmieszczeniem osadnictwa przedwojennego, spotykamy nazwy polskie i łemkowskie. Pierwotne nazwy łemkowskie występujące na mapach to w większości mniej lub bardziej sztuczne spolszczenia. Na przykład zamiast łemkowskiego Diłu znajdujemy na mapie Dział (góra 673 m i 668 m nad Desznem), zamiast Prymirek – Przymiarki (nazwa pola w Bałuciance).

W „Toponomastyce Łemkowszczyzny“ prof. Z. Stieber (1947) uwiecznił oryginalne ruskie toponimy z Posady Górnej, które dziś znamy jedynie w wersji polskiej, np. Kutry zamiast Kąty (s. 43), Hranyci (s. 50) zamiast Granice, Werchowa Hora (s. 78) zamiast Wierchowa Góra.

Liczne są hybrydy – łemkowskie rdzenie z polskimi końcówkami, np. Riczki koło Wisłoczka (łem. Riczky, pol. Rzeczki), pierwotna nazwa polany Krokusowej koło Wołuszowej – Horodziska (łem. Horodyska, pol. Grodziska), las Jalecznik w Desznie

(łem. Jałycznyk, pol. Jodłecznik), pole Pod Habzym (por. Rieger J. 1995, s. 35) w Rymanowie Zdroju (łem. Pid Habzym, pol. Pod Czarnym Bzem) itp.

Nazewnictwo okolic Rymanowa Zdroju nie ogranicza się jednak do pierwiastków polskich i łemkowskich. Jak w całych Karpatach, tak i tu występują nazwy o pochodzeniu wołoskim, które znajdują objaśnienie etymologiczne na gruncie języka rumuńskiego. Nomenklatura ta dotarła w całe północne Karpaty w średniowieczu wraz z tzw. kolonizacją wołoską. Wyraźnie koncentruje się ona w południowej, górskiej części okolicy uzdrowiska, np. góra między Szklarami a Tylawą – Piotruś pochodzi od rum. *pietros* 'skalisty' (Stieber Z. 1948/49, s. 56), częsty w Karpatach termin topograficzny *Kiczera* sygnuje 'wzgórza wyrastające w bocznym grzbiecie większego pasma lub wznoszące się osobno', czego znakomitą egzemplifikacją jest góra 640 m nad Puławami Górnymi.

Są obecne, choć zdecydowanie mniej licznie, nazwy pochodzenia niemieckiego – ślad średniowiecznego osadnictwa z komponentem niemieckim (śląskim), np. hydronim potoku płynącego przez Klimkówkę – Flora por. niem. *flur* 'niwa, łąn' (Rieger 1969, s. 48) czy część tej wsi zwana Fichty por. niem. *Fichte* 'świerk'. Wpływy węgierskie i słowackie, widoczne w mikrotoponimii obszarów leżących w głębi gór, np. w rejonie Jaślisk, nie zaznaczają się w otoczeniu Rymanowa Zdroju.

Najstarszą i najtrwalszą część systemu nazewnictwa tworzy hydronimia. Prastare ślady penetracji tego obszaru znajdują odzwierciedlenie w nazwach rzek i potoków, np. etymologie mian Morawa i Wisłok językoznawcy znajdują dopiero na gruncie języka indoeuropejskiego. Szereg nazw wymieniają też dokumenty średniowieczne, np. Hamry – przysiółek przedwojennych Puław – znane są do roku 1541, Bukowica – las na południe od Puław – 1435 r. Pierwszą nazwę uzdrowiska nad Táborem znajdujemy na austriackiej Spezialkarte z 1902 r. – *Jodbad Rymánów* (Brzozów und Sanok, zone 7, kol. XXVI).

Toponomastyka dla dociekliwych

Morawa – nazwa dolnego biegu rzeki, nad którą położony jest Rymanów Zdrój. Hydronim ten należy do najstarszych w okolicy i łączony jest z przedśłowiańską warstwą osadniczą. W dokumentach średniowiecznych nazwa ma formę *Morbach* (Mataszew 1985, s. 20). Językoznawcy wywodzą ją od indoeuropejskiego **morg* 'granica', zachowanego jako wyraz pospolity w niemieckim, przy czym nie wykluczają związku z indoeuropejskim **mari-* (*mori-*) 'morze'. Dopuszcza się ponadto jeszcze inne objaśnienia, także przedindoeuropejskie (Bednarczuk L. 1973, s. 25). Warto uzupełnić, że jest to stosunkowo liczna nazwa wodna w całej Europie południowo – wschodniej, zwłaszcza w dorzeczu Dunaju. Przyjmując drugą in-

terpretację, do wymienionego rdzenia można sprowadzić ponadto hydronimy: Marusza (węg. Maros, rum. Mures) – dopływ Cisy, Marica (gr. Marisos, trackie Evros) oraz Mura (niem. Mur) – lewy dopływ Drawy.

Taba, Tabor – określenie górnego odcinka Morawy. Pierwsza z nazw, notowana u autochtonów przed ostatnią wojną (Stieber 1949, s. 74) niejasna. Mało prawdopodobny jest jej związek z alańskim apelatywem *taba* 'jasło, panew' (Kucharski E. 1938, s. 8), nazwa oznaczałaby wówczas 'jasną, czystą, przezroczystą wodę'. Hydronim Tabor jest przypuszczalnie późniejszy. Możliwe, że jest to zniekształcona przez kartografów austriackich postać nazwy pierwotnej, czyli Taby. A. Fastnacht (1962, s. 129) łączy nazwę Tabor z powstaniem Drogi Krzyżowej koło Rymanowa w drugiej połowie XIX w.

Czarny Potok – nazwa prawego dopływu Taboru, który wpada do rzeki w Rymanowie Zdroju. Na całej kuli ziemskiej liczne są tzw. „cieki kolorowe“ (por. Czaya E. s. 68).

Hydronimy typu *czarny* wiąże się z zawartym w wodzie kwasem próchnicznym, który sprawia w niej wrażenie barwy czarnej (Staszewski J. 1968, s. 66). Możliwe, że znaczenie nazwy należy wiązać z ekspozycją i parametrami doliny, które decydują o niektórych jej cechach.

Rymanów – nazwa dzierzawcza, oznacza 'własność Rymana' (Rospond S. 1984, s. 336). Tak miał na imię jeden z osadników śląskich sprowadzonych tu w 1372 r. przez księcia Władysława Opolczyka. Kolonizacja okolic Rymanowa prowadzona za czasów Kazimierza Wielkiego, jak i Ludwika Węgierskiego, którego namiestnikiem na Rusi był Opolczyk, składała się w znacznej części z elementu niemieckiego (śląskiego). W średniowieczu uwidoczniało się to przede wszystkim w ojkonomii niektórych osad okolic Krosna, np. ówczesne Krościenko to Croschin (1408 r.), Korczyzna – Kutkenhaw (1410 r.), Kombornia – Kolborn (1426 r.) (por. Fastnacht A. 1962, ss. 126 – 127; Perzanowski Z. 1972, ss. 66 – 67). Na terenach leżących bliżej Rymanowa ślady wspomnianych prądów osadniczych nie zapisały się w nazewnictwie miejscowości, ale znalazły odzwierciedlenie w antroponimii i mikrotoponimii Iwonicza, Rymanowa, Klimkówki i Posad Rymanowskich, por. omówione wyżej nazwy: Fichty i Flora.

Posada – Posada Dolna – część Rymanowa, Posada Górna – wieś między Rymanowem a Rymanowem Zdrojem. Nazwę tę interpretuje się jako 'pierwotna osada, obok której zostało założone miasto' (A. Fastnacht 1953, s. 151). Chociaż pierwsze wzmianki o osadach sygnowanych tymi nazwami są

Zestawienie wybranych nazw typu posada i powstałych obok ośrodków miejskich

Nazwa	Pierwsza wzmianka	Miasto	Czas lokacji miasta	Uwagi w literaturze
Posada Dolna Posada Górna	1447 1506	Rymanów	1376	Mataszew S. (1985, s. 21)
Posada Dolna Posada Górna		Lutowiska	1580	Kryciński S. (1995, s. 236)
Posada Olchowiecka (Sanocka)	1432	Sanok	1337	Fastnacht A. (1990, s. 22)
Posada Jaśliska	1552	Jaśliska	1366	Gajewski B. (1996, s. 18)
Posada Rybotycka		Rybotycze	1367	Kryciński S. (1992, s. 131)

późniejsze od terminu lokowania miast, uznaje się je za faktycznie starsze od ośrodków miejskich (tabela).

Omawiany toponim, którego zachodni zasięg występowania nie przekracza dol. Jasiołki, jest reliktem osadnictwa ruskiego z czasów przynależności ziemi sanockiej do Rusi (ok. 981 - 1340 r.). Sam mikrosystem nazewniczy z członem *posada*, np. *Posada Dolna*, *Posada Zarszyńska* ukształtował się dopiero po lokowaniu miast w drugiej połowie XIV w., czyli już w okresie postruskim.

Interesującą nas nazwę można też łączyć ze staroruskim *posad* 'podgrodzie, przedmieście'. Na Rusi władzę administracyjną nad grodem i przyległym terenem pełnił *posadnik*. W pierwszej wzmiance o Sanoku, która pojawia się w 1150 r. w *Latopisie hipackim*, czytamy: „...*król węgierski Gejza II [...] zajął gród Sanok, wziął posadnika jego Jaszę i następnie zajął wieś wsi koło Przemyśla*“ (Fastnacht 1990, s. 22).

Mogiła – góra na zachód od Rymanowa Zdroju. Nazwa ma znaczenie 'góra, wzniesienie' i należy do starszych na omawianym terenie. Oronim ten jeszcze w I tysiącleciu, wraz z rozprzestrzenieniem się Słowian na obszar Półwyspu Bałkańskiego, zapożyczyli Wołosi jako „magurę“ oraz Grecy jako „magulę“ (Staszewski J. 1968, ss. 392 – 396). Pierwszy z terminów powrócił w północne Karpaty w połowie drugiego tysiąclecia z tzw. kolonizacją wołoską jako desygnat 'dużych, odosobnionych gór', np. *Magura Orawska*, *Magura Spiska*, *Wątkowska* itp. Toponimom typu *Mogiła* towarzyszą zazwyczaj barwne legendy (etymologie ludowe). Przykładowo w *Komańczy* mówi się o kniaziu, który na górze o takiej nazwie pogrzebał żonę i dwie córki, otrute przez świekę, w *Rymanowie Zdroju* znane jest podanie o zbójnikach zaduszonych dymem w jaskiniach na stokach omawianego wzniesienia.

Zamczyśka – góra na wschód od uzdrowiska. Na nazwie oparta jest hipoteza o istnieniu tu założenia obronnego. Badań archeologicznych na szczycie nie prowadzono (Maszałek 1993, s. 192). Nazwy *Zamek*, *Zamczyśko* są z reguły genetycznie młodsze od toponimów typu *Grodzisko*.

Horodziska – nazwa polany w dolinie Czarnego potoku, na południe od Rymanowa Zdroju.

Toponim może należeć do nomenklatury sygnującej osadnictwo grodowe. Nazewnictwo pogrodowe jest oczywiście względnie młodsze niż pierwotne grody (miejsca obronne). Prawie zawsze powstawało ono zdecydowanie później, np. po całkowitym zerwaniu ciągłości osadniczej, co często pociągało za sobą utratę pierwotnej nazwy grodu, a miejsce po nim otrzymywało nazwę apelatywną, np. *grodzisko*, która z biegiem czasu stawała się nomen proprium „*Grodzisko*“. Badania archeologiczne prowadzone na stanowiskach identyfikowanych nomenklaturą pogrodową dają często rezultaty negatywne (*Szczawne*, *Horodek nad Trzycianą*). Wyniki takie badacze tłumaczą w rozmaity sposób, np. *M. Parczewski* (1986, s. 187) tylko niektóre nazwy typu *Grodzisko*, *Gródek* uważa za desygnaty dawnych dzieł obronnych, pozostałe zaliczając do reliktywów jakichś urządzeń gospodarki pasterskiej lub punktów rozgraniczenia posiadłości. *J. Maszałek* (1993, s. 6) z kolei brak wysokiej korelacji wyjaśnia migracjami ludności w czasie wojen i przenoszeniem legend w inne środowisko oraz przypisywanie ich do nowych miejsc na zasadzie skojarzenia podobieństw. Desygnat w dolinie Czarnego Potoku nie był szczegółowo penetrowany przez archeologów.

Literatura

1. Bednarczuk L. Zagadnienie przedślowiańskiej hydronimii Karpat. Rocznik Naukowy – Dydaktyczny WSP w Krakowie 47, Prace Językoznawcze II, Kraków 1973.
2. Czaya E. Rzeki świata. PWN, Warszawa 1987.
3. Fasnacht A. Osadnictwo ziemi sanockiej w latach 1340 – 1650. Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Wrocław 1962.
4. Fasnacht A. Posady. Rocznik Dz. Społ. i Gosp., XV, Poznań 1953.
5. Fasnacht A. Sanok – materiały do dziejów miasta do XVII w., Wyd. Muzeum Regionalne, Brzozów 1990.
6. Hrabec S. Nazwy geograficzne Huculszczyzny. Prace onomastyczne, Kraków 1950
7. Kucharski E. Żywiół alański (jaski) w Karpatach Wschodnich. [W:] Komisja Naukowych Badań Ziemi Wschodnich, Warszawa 1938.
8. Lubaś W. Nazwy terenowe powiatów jasielskiego i krośnieńskiego. Onomastica VIII i IX, Wrocław 1962, 1963.
9. Marszałek J. Katalog grodzisk i zamczysk w Karpatach. Wyd. S. Kryciński, Warszawa 1993.
10. Mataszew S. Zarys rozwoju osadnictwa okolic Rymanowa i początki miasta. [W:] Rymanów Dzieje miasta i Zdroju. Rymanów 1985.
11. Parczewski M. Stan badań nad grodziskami wczesnośredniowiecznymi we wschodniej części polskich Karpat. Acta Archeologica Carpatica T. XXV 1986.
12. Perzanowski Z. Średniowieczne osadnictwo regionu Krosna. [W:] Krosno – studia z dziejów miasta i regionu. T. 1., Kraków 1972.
13. Rieger J. Nazwy wodne dorzecza Sanu. Prace onomastyczne, Wrocław 1969.
14. Rieger J. Toponomastyka Beskidu Niskiego i Bieszczadów. [W:] Łemkowie. Kultura – sztuka – język. Wyd. PTTK „Kraj“, Warszawa 1987.

15. Rieger J. Słownictwo i nazewnictwo łemkowskie. Wydawnictwo Naukowe „Semper“, Warszawa 1995.

16. Rospond S. Słownik etymologiczny miast i gmin PRL. Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1984.

17. Rudnicki J. Nazwy geograficzne Bojkowszczyzny. Rozprawy z onomastyki słowiańskiej, Lwów 1939.

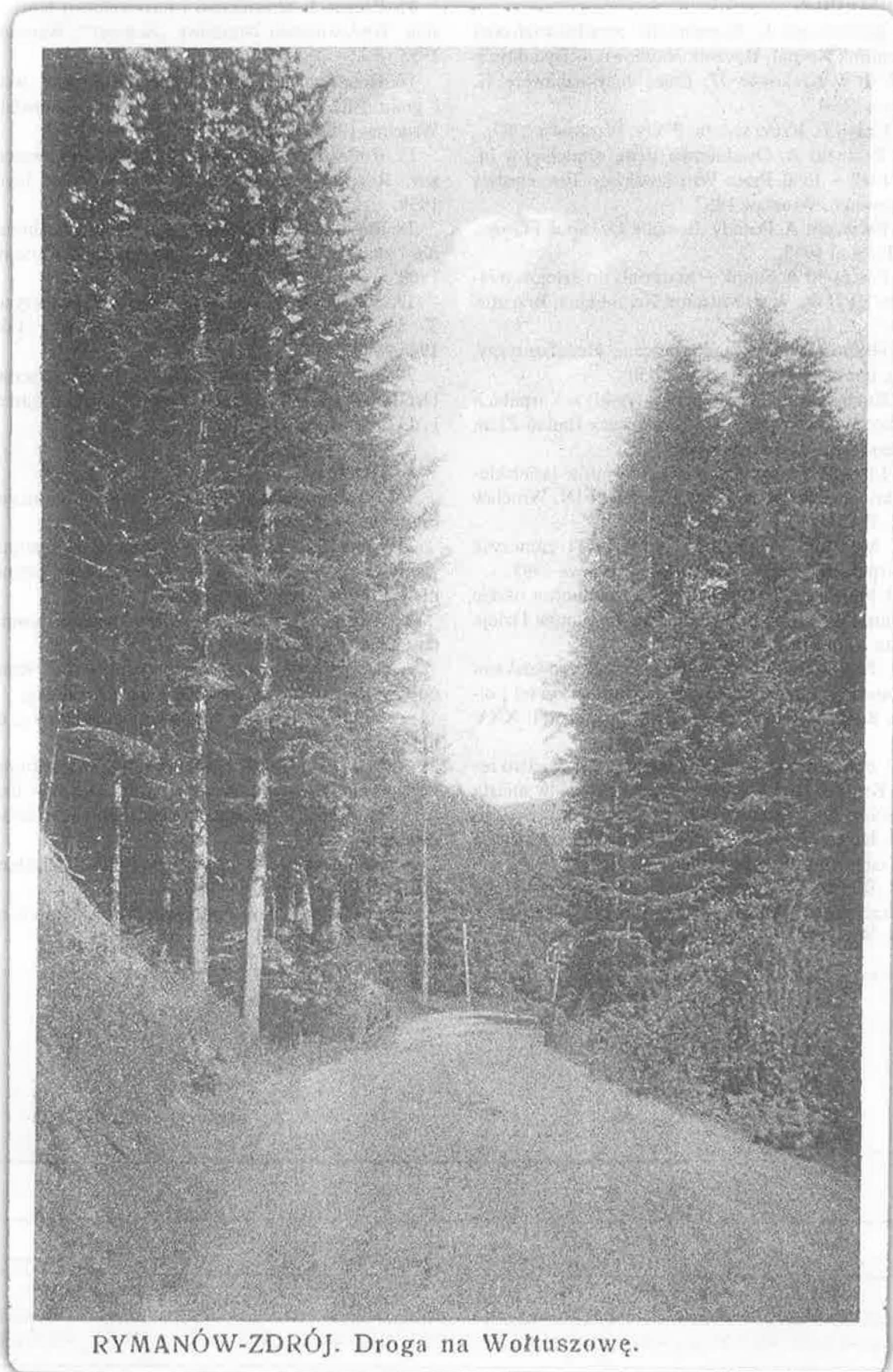
18. Staszewski J. Słownik geograficzny. Pochodzenie i znaczenie nazw geograficznych. WP, Warszawa 1968.

19. Stieber Z. Toponomastyka Łemkowszczyzny. T. II. Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 1948/1949.

20. Taszycki W. Słowiańskie nazwy miejscowe. Ustalenie podziału. Prace Komisji Językoznawcze PAU nr 29, Kraków 1946.

Przypisy

1. Cudzysłowem pojedynczym są wyróżnione znaczenia nazw lub wyrazów
2. Gwiazdka * przed nazwą oznacza, że występowanie tej nazwy nie jest potwierdzone, a jej brzmienie jest wynikiem rekonstrukcji.
3. Oryginalne nazewnictwo łemkowskie posiada tzw. cechy wschodniosłowiańskie, np.
 - tzw. pełnogłos, tzn. grupę oło, oro, ere, której odpowiada polskie ło, ro, re, np. bereh – brzeg,
 - spółgłoskę h, która odpowiada polskiemu g, np. hora – góra,
 - samogłoskę i, której odpowiadają w języku polskim wymienne samogłoski a, e, np. D(z)ij – dział (dzielić), Cisna – ciasna (cieścić), Stina – ściana (ścienny);
 - samogłoski a, u, które odpowiadają polskiemu ę, ą, np. łuh – łęg, kut – ką;
 - samogłosce i, która odpowiada polskiemu o, np. jawirnyk – jawornik.

RYMANÓW-ZDRÓJ. Droga na Wołtuszowę.

